

Sygn. akt I PK 17/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa P. W.
przeciwko Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł.
o odprawę emerytalną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 10 lipca 2014 r.,

- 1. włącza do akt sprawy pismo "przygotowawcze" skarżącego z dnia 26 października 2015 r. (data wpływu 27.10. 2015 r.),**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od skarżącego na rzecz pozwanego kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2014 r., w sprawie o odprawę emerytalną, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. oddalił apelację powoda P. W. od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 28 marca 2014 r., oddalającego jego powództwo wytoczone przeciwko Powiatowemu Urzędowi Pracy w Ł. o odprawę emerytalną po zmarłej matce E. W. W sprawie tej, w ocenie Sądów, ustanie

stosunku pracy wskutek śmierci pracownicy nie mieściło się w kategorii zdarzeń, o których stanowi przepis art. 92¹ k.p.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych, przez błędne przyjęcie, że na skutek śmierci pracownika - matki powoda Pani E. W., przed upływem terminu w jakim miał ustać stosunek pracy zgodnie z treścią zawartego porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę za porozumieniem stron, nie nabyła ona prawa do odprawy emerytalnej, która przysługuje w związku z przejściem na emeryturę zgodnie z art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych,

2. art. 8 kodeksu pracy w związku z art. 43 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, polegające na błędnym przyjęciu, iż pracownicy - matce powoda, a w konsekwencji powodowi jako jej spadkobiercy nie przysługuje prawo do odprawy emerytalnej, pomimo tego, iż matka powoda podjęła zaakceptowane przez pracodawcę i przewidziane prawem czynności zmierzające do rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę, a termin ten rozpoczął swój bieg, ale ustał przed jego upływem na skutek śmierci matki powoda.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do jej rozpoznania skarżący uzasadnił treścią art. 398⁹ § 1 ust. 1 k.p.c. - wskazując, że „ (...) istotne zagadnienie prawne powstało w związku z treścią przepisu art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, w zakresie dotyczącym ustalenia warunków nabycia przez pracownika prawa do jednorazowej odprawy emerytalnej w związku z przejściem na emeryturę, w następującej sytuacji, a mianowicie, gdy:

- a) pracownik posiada uprawnienia do pobierania świadczenia emerytalnego,
- b) doszło do podpisania porozumienia rozwiązującego stosunek pracy lub jedna ze stron skutecznie wypowiedziała umowę o pracę,
- c) na skutek okoliczności niezależnych od pracownika tj. jego śmierci, nie upłynął i nie nadejdzie termin, od którego stosunek pracy miał ustać.

Skarżący twierdził, iż ziszczenie się jednej z dwóch przesłanek określonych w pkt. b) może być uzależnione wyłącznie od upływu czasu i taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie. W ustalonym stanie faktycznym i na tle powołanego przepisu ustawy o pracownikach samorządowych rodzi się pytanie, w jakiej dacie

pracownik nabywa prawo do odprawy emerytalnej na podstawie art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych. Co do zasady pracownik nabywa uprawnienie do odprawy emerytalnej z chwilą rozwiązania stosunku pracy i w przypadku, gdy to rozwiązanie umowy o pracę związane jest z przejściem na emeryturę lub rentę. Natomiast sytuacja staje się „prawnie niejednoznaczna, gdy pracownik umiera podczas biegu terminu do ustania stosunku pracy. Czy w takiej sytuacji na nabycie powyższego uprawnienia ma znaczenie wola pracownika manifestowana [w przypadku rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron również wola pracodawcy] i nie zmieniona, aż do śmierci, czy też fakt ten nie ma znaczenia z uwagi na niedożycie końca okresu wypowiedzenia lub upływu określonego terminu na rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Pismem z dnia 26 października 2015 r. powód złożył do sprawy pismo „przygotowawcze”, w którym ustosunkował się do odpowiedzi na skargę pozwanego, a także rozwinął argumentację wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze szczególnym, co potwierdza treść art. 398¹ § 1 i § 2 k.p.c., utrwalona judykatura oraz dominująca i reprezentatywna doktryna. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a ponadto, gdy zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przytoczone przesłanki ustawowe stanowią obligatoryjne i konstrukcyjne wymagania podlegające ocenie we wstępnym stadium postępowania kasacyjnego (tzw. przedsądzie). Należy przypomnieć, iż zagadnieniem prawnym jest takie zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub z uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko

znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także generalnie-abstrakcyjne znacznie dla osądu innych przedmiotowo podobnych spraw. Sformułowanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej wymaga zatem wskazania przepisów prawa, w związku z którymi zostało określone i przedłożenia argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. W konsekwencji sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do znaczenia uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest działanie w interesie indywidualnym, lecz w interesie powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i w celu ujednoczenia praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Wniesiona skarga kasacyjna nie spełniała tego kryterium przyjęcia jej do rozpoznania. Powołane zagadnienie prawne jest pozorne, bowiem ustalony stan faktyczny podpadał wprost pod dyspozycje art. 93 k.p., zgodnie z którym - w razie śmierci pracownika rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna. Natomiast przesłanki nabycia prawa do odprawy emerytalnej z art. 38 ust. 3 ustawy z 2008 r. o pracownikach samorządowych (tożsame zresztą z przesłankami z art. 92¹ k.p.), o którą wnosił syn zmarłej pracownicy, byłyby spełnione, gdyby pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy, a nie jego wcześniejszym wygaśnięciem wskutek śmierci pracownicy, a przyznaniem prawa do renty zachodził co najmniej związek funkcjonalny. Wprawdzie przyznanie prawa do emerytury może nastąpić po pewnym czasie od ustania stosunku pracy, ale wymagany jest związek

funkcjonalny pomiędzy tymi zdarzeniami (faktami) prawnymi. W przypadku śmierci pracownika przed upływem terminu ustania stosunku pracy taki związek zostaje zerwany, przeto prawo pracownika do odprawy emerytalnej nie powstaje, gdyż nie przeszedł on na emeryturę wskutek jego wcześniejszej śmierci przed nabyciem uprawnień emerytalnych, które miał nabyć w związku z przejściem na emeryturę. W miejsce (zamiast) prawa do odprawy emerytalnej, która przysługuje wyłącznie pracownikowi lub z tytułu spadkobrania w razie jej skutecznego nabycia przed jego zgonem, osobom uprawnionym, o których mowa w art. 93 k.p. przysługuje wyłącznie odprawa pośmiertna, która wszakże nie została objęta przedmiotem sporu ani dokonanego osądu sprawy o inne rodzajowo świadczenie (odprawę emerytalną).

W konsekwencji Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania bezzasadnej skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego w zgodzie z art. 98 k.p.c.

eb